

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

Vergi Geleceğimizdir

Ayrıntılı Bilgi İçin

gib.gov.tr

Bu Broşür, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Vergi İletişim Merkezinin (VİMER) 189 numaralı telefon hattından,
- Dijital Vergi Asistanından (GİBİ),
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- Mükellef e-Posta İletişim Sisteminden (MEİS),
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Temmuz/2026

Yayın No: 611

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
1. Uzlaşma Nedir?	5
2. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Nedir?	5
3. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Kapsamındaki Cezalar Nelerdir?	5
4. Uzlaşma Kapsamı Dışında Kalan Cezalar Nelerdir?	6
5. Kimler Uzlaşma Talebinde Bulunabilir?	6
6. Uzlaşma Talep Süresi Nedir?	6
7. Uzlaşma Talebi Nereye ve Nasıl Yapılmalıdır?	6
8. Uzlaşma Tarihi Mükellefe Ne Zaman Bildirilir?	7
9. Uzlaşma Tarihi Ertelenebilir mi?	7
10. Mükellef Uzlaşma Talebinden Vazgeçebilir mi?	7
11. Uzlaşma Davetine Uyulmaması Halinde Ne Olur?	7
12. Uzlaşma Görüşmelerine Kimler Katılabilir?	8
13. Uzlaşma Nasıl Vaki Olur?	8
14. Uzlaşmanın Vaki Olmaması Halinde Ne Olur?	8
15. Uzlaşmanın Temin Edilememesi Halinde Ne Olur?	9
16. Uzlaşma Sağlanması Halinde Yargı Yoluna Gidilebilir mi?	10
17. Uzlaşmanın Sonuçları Nelerdir?	10
18. Uzlaşılan Cezalar Nasıl Ödenir?	10
19. Karşılıklı Anlaşma Usulüne Başvurulması Halinde Uzlaşma Süreci Nasıl İşler?	11

GİRİŞ

Bu Broşürde; vergi incelemelerine dayanılarak mükellefler adına tarh edilecek vergilere ilişkin vergi ziyai cezaları ile 1/1/2026 tarihinden itibaren 40.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları hakkındaki tarhiyat öncesi uzlaşma uygulamasına ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Broşürde bahsedilen “vergi” ifadesi, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren ve bakanlık vergi dairelerinin tarha yetkili olduğu vergi, resim ve harçları ve bunlara bağlı fonları ifade etmektedir.

1. Uzlaşma Nedir?

Uzlaşma, mükelleflerin ikmalen, re'sen ve idarece tarh edilecek/edilen vergilere ilişkin kesilecek/kesilen vergi ziyai cezaları ile belirli bir tutarı aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları konusunda yargı yoluna başvurmadan, vergi idaresi ile anlaşmak amacıyla başvurabilecekleri idari bir çözüm yoludur.

Uzlaşma, tarhiyat öncesi ve tarhiyat sonrası uzlaşma olarak ikiye ayrılır.

Mükellefler, tarhiyat öncesi veya tarhiyat sonrası uzlaşma haklarından sadece birini kullanabilirler.

2. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Nedir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma, haklarında vergi incelemesine başlanmış mükelleflerin, bu inceleme kapsamında kendilerine vergilere ilişkin vergi ziyai cezası veya usulsüzlük ile özel usulsüzlük cezası kesilmeden önce kullanabilecekleri bir haktır.

3. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Kapsamındaki Cezalar Nelerdir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamındaki cezalar şunlardır:

- Vergi incelemeleri sonucunda bulunan matrah veya matrah farkları üzerine salınacak vergilere ilişkin olarak kesilecek vergi ziyai cezaları,
- 1/1/2026 tarihinden itibaren 40.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınacaktır.

Uzlaşma kapsamına alınan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tutarı, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesine göre tespit edilen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır.

4. Uzlaşma Kapsamı Dışında Kalan Cezalar Nelerdir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamı dışında kalan cezalar şunlardır:

- Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde yazılı fiillerle (kaçakçılık fiilleriyle) vergi ziyanına sebebiyet verilmesi halinde kesilecek ceza,
- Bu fiillere (kaçakçılık fiillerine) iştirak edenlere kesilen ceza,
- Vergi incelemesine dayanmaksızın bulunan matrah veya matrah farkları üzerinden tarh edilecek vergilere ilişkin kesilecek vergi ziyaı cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları,
- 1/1/2026 tarihinden itibaren 40.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları.

5. Kimler Uzlaşma Talebinde Bulunabilir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde;

- Mükellef,
- Noterden alınmış vekâletnameye dayanarak mükellefi temsil eden kişiler,
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarla, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde bunların kanuni temsilcileri,

bulunabilir.

6. Uzlaşma Talep Süresi Nedir?

İncelemeye tabi tutulan mükellefler incelemenin başlangıcından inceleme ile ilgili son tutanağın düzenlenmesine kadar geçen süre içerisinde her zaman uzlaşma talebinde bulunabilirler.

İnceleme elemanlarınca yapılacak “uzlaşmaya davet” hallerinde ise, davet yazısının mükellefe tebliğ tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde uzlaşma talebinde bulunulabilir.

7. Uzlaşma Talebi Nereye ve Nasıl Yapılmalıdır?

Tarhiyat öncesi uzlaşma talebi, vergi incelemesini yapan inceleme elemanlarına veya bu elemanların bağlı bulunduğu ekip veya grup başkanlığına yazılı olarak yapılmalıdır.

Ayrıca uzlaşma talebinin inceleme tutanağında yer alması da ilgili merciye yazılı başvuru yerine geçer.

Uzlaşma talebine ilişkin verilecek dilekçeye mükellefin adı, soyadı, ünvanı ve adresi; başvuru vekil tarafından yapılıyorsa vekilin adı, soyadı, vekâletname tarih ve numarası, incelemenin ilgili olduğu vergilendirme dönemi yazılmalı ve vekâletname dilekçeye eklenmelidir.

8. Uzlaşma Tarihi Mükellefe Ne Zaman Bildirilir?

Yapılacak olan uzlaşma görüşmesinin yeri, günü ve saati, bir yazı ile uzlaşma gününden en az 15 gün önce mükellefe bildirilir veya inceleme tutanağına yazılır.

9. Uzlaşma Tarihi Ertelenebilir mi?

Belirlenen uzlaşma günü bildirildikten sonra, mükellefin herhangi bir zorunlu sebeple toplantıya katılamayacak olması veya komisyonun herhangi bir nedenle toplanamaması hallerinde uzlaşma görüşmesi ya aynı gün belirlenen ya da sonradan belirlenerek mükellefe bildirilecek bir başka tarihe ertelenebilir.

10. Mükellef Uzlaşma Talebinden Vazgeçebilir mi?

Uzlaşma talebinden vazgeçildiği takdirde; bu husus mükellef tarafından uzlaşma gününden önce, inceleme raporunu düzenleyen inceleme elemanına veya uzlaşma komisyonuna sekreteryaya hizmeti veren birime yazılı olarak bildirilmelidir. Bu durumda mükellef tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunmamış sayılır.

11. Uzlaşma Davetine Uyulmaması Halinde Ne Olur?

Mükellefin bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte uzlaşma davetine uyulmaması hallerinde “uzlaşma temin edilememiş” sayılır.

“

Uzlaşma davetine uyulmaması sebebiyle uzlaşmanın temin edilemediği durumda, mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma hakkı ortadan kalkar.

Bu nedenle mükellef, tarhiyat sonrası uzlaşma hakkını kullanmak istiyorsa mutlaka uzlaşma gününden önce tarhiyat öncesi uzlaşma talebinden vazgeçtiğini yazılı olarak bildirmelidir.

”

12. Uzlaşma Görüşmelerine Kimler Katılabilir?

Tarhiyat öncesi uzlaşma görüşmelerine;

- Mükellef,
- Noterden alınan vekâletname ile vekili (vekâletnamelerde “uzlaşma” ibaresinin bulunması şarttır),
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarla, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde bunların kanuni temsilcileri,

katılabilir.

Uzlaşma sırasında mükellef isterse, bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci veya 3568 sayılı Kanuna göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubunu bulundurabilir.

13. Uzlaşma Nasıl Vaki Olur?

Uzlaşma görüşmesi sonunda, komisyonun teklifinin mükellefçe kabul edilmesi durumunda “uzlaşma vaki olmuş” yani gerçekleşmiş sayılır.

Uzlaşmanın vaki olması halinde, üç nüsha olarak düzenlenen ve imzalanan uzlaşma tutanağının bir örneği mükellef veya vekiline verilir.

14. Uzlaşmanın Vaki Olmaması Halinde Ne Olur?

Uzlaşma görüşmesi sonucunda komisyonun teklifinin mükellef tarafından kabul edilmemesi halinde “uzlaşma vaki olmamış” sayılır. Bu durumda komisyonun nihai teklifinin yer aldığı bir tutanak düzenlenir ve bu tutanak komisyon başkan ve üyeleri ile mükellef veya vekili tarafından imzalanır. İmzalanan tutanağın bir örneği mükellefe veya vekiline verilir.

Mükellef, komisyonun teklifini sonradan kabul etme imkânına sahiptir. Bu durumda mükellef, vergi dairesi tarafından düzenlenen ceza ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren başlayan 30 günlük dava açma süresinin sonuna kadar uzlaşma komisyonunun teklifini kabul edebilir. Bu takdirde, söz konusu dilekçe ile başvuru tarihi itibarıyla uzlaşma vaki olmuş sayılır ve buna göre işlem yapılır.

“ Uzlaşma komisyonunun nihai teklifinin yer aldığı söz konusu tutanağın bir kısmının kabul edilip bir kısmının kabul edilmemesi mümkün değildir. ”

15. Uzlaşmanın Temin Edilememesi Halinde Ne Olur?

Mükellefin; uzlaşma komisyonunun davetine katılmaması, uzlaşma görüşmesine geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya ihtirazi kayıtlı imzalamak istemesi halinde “uzlaşma temin edilememiş” sayılır.

- Uzlaşma temin edilemediği takdirde, komisyon tarafından bu konuyu belirtmek üzere tutanak düzenlenir ve bir örneği anında hazır bulunan mükellefe veya vekiline tebliğ edilir.
- Mükellefin uzlaşma toplantısına katılmaması veya kendisine tebliğ edilmek istenen tutanağı imzalamak istememesi durumunda bu hususu belirten tutanağın bir örneği mükellefe, bir örneği de inceleme elemanına posta ile gönderilir.
- Uzlaşmanın temin edilemediği veya uzlaşma görüşmeleri sonucunda uzlaşmanın vaki olmadığı durumda, inceleme elemanı tarafından bu husus inceleme raporunda belirtilir veya raporla birlikte söz konusu tutanak bir yazı ile vergi dairesine gönderilir.

“ Muhatabın bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte uzlaşma davetine uyulmaması hallerinde uzlaşma konusunda başkaca bir işlem yapılmaz ve uzlaşma temin edilememiş sayılır ve mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma hakkı ortadan kalkar. ”

16. Uzlaşma Sağlanması Halinde Yargı Yoluna Gidilebilir mi?

Uzlaşma, vergi idaresinin tek taraflı olarak yaptığı idari bir işlem değildir. İdari işlemler hakkında yargı yoluna gidilebilmesine karşın uzlaşmanın sağlanması halinde üzerinde uzlaşılan hususlar hakkında yargı yoluna gidilemez.

17. Uzlaşmanın Sonuçları Nelerdir?

- Uzlaşma görüşmesi sonucunda düzenlenen tutanaklar kesindir ve ilgili vergi daireleri tarafından gerekli işlemlere hemen başlanır.
- Üzerinde uzlaşma sağlanan veya tutanakla tespit edilen hususlar hakkında dava açılmaz ve hiçbir merciye şikâyetle bulunulamaz.
- Uzlaşma görüşmeleri sonucunda uzlaşma temin edilemez veya uzlaşma vaki olmaz ise mükellefler tarhiyat sonrası uzlaşma talep edemezler. Ancak uzlaşılamayan veya uzlaşma temin edilemeyen cezalara ilişkin olarak vergi dairesince düzenlenen ihbarnameye karşı, kanunun verdiği diğer yasal haklarını kullanabilirler.

18. Uzlaşılan Cezalar Nasıl Ödenir?

Uzlaşma tutanağı, cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilmişse; kanuni ödeme sürelerinde, ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra mükellefe tebliğ edilmişse; uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren **1 ay** içinde ödenir.

“ Uzlaşma, mükellefin yargı sürecinde katlanacağı maliyetleri ve uzun işlem süreçlerini ortadan kaldırır. ”

19. Karşılıklı Anlaşma Usulüne Başvurulması Halinde Uzlaşma Süreci Nasıl İşler?

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması Temelli Çözüm Yolu: Karşılıklı Anlaşma Usulü

Türkiye'nin akdettiği Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının tümünde Karşılıklı Anlaşma Usulüne ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Karşılıklı Anlaşma Usulü genellikle Anlaşmaların 25 inci maddesinde hüküm altına alınmış olmakla birlikte Vergi Usul Kanununda da Karşılıklı Anlaşma Usulü hakkında düzenlemeler yapılmıştır.

Karşılıklı Anlaşma Usulü, vergi idaresi tarafından Anlaşma hükümlerinin uygulanması sırasında hatalı işlemler, hatalı yorumlar veya ilgili Anlaşma hükümlerinin dikkate alınmaması gibi durumlarla karşılaştığını düşünen mükelleflere seçebilecekleri başka bir çözüm yolu sunmaktadır.

Mükellefin, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunmadan önce uzlaşma talebinde bulunmuş olması hâlinde, uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun sonuca bağlanmasına kadar ertelenir. Şu kadar ki, mükellef anlaşmanın sonucunu beklemeksizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ettiği takdirde başvurusundan vazgeçmiş sayılır ve uzlaşmanın vaki olduğu durumda, diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç, tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunamaz. Uzlaşmanın vaki olmadığı durumda ise mükellef, Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümlerine göre tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.

Konu ile ilgili olarak Başkanlığımız internet sayfasında yayımlanan “**Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Yer Alan Karşılıklı Anlaşma Usulüne İlişkin Rehber**”den daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz.

